

REJSKI PROGRAM ZA KONJE PASME AMERIŠKI QUARTER KONJ

SLOVENSKO ZDRUŽENJE QUARTER KONJA, Trnovica 6, 1296 Šentvid pri Stični;
info@siqha.si, www.siqha.si

Avtorji: Karolina Jamnik Cerk, dr.vet.med.

Tamara Ferme, mag. inž. zoot.

Člani strokovnega odbora SIQHA

Ljubljana, februar 2024

REJSKI PROGRAM ZA KONJE PASME AMERIŠKI QUARTER KONJ

Vsebina

I SPLOŠNE DOLOČBE	1
II REJSKI PROGRAM.....	2
1 Namen izvajanja RP	2
2 Območje izvajanja RP	2
3 Velikost populacije	2
4 Lastnosti pasme	2
5 Vpis v glavni del rodovniške knjige	3
6 Rejski cilj.....	4
7 Seleksijski cilji	5
8 Rejske metode	5
9 Dokumentacija.....	5
10 Naloge RP prenesene na podizvajalce	6
11 Priloga	6

I SPLOŠNE DOLOČBE

- 1 Odobreni rejski program za pasmo ameriški quarter konj izvaja Slovensko združenje Quarter konja (v nadaljnjem besedilu SIQHA) s sedežem v Trnovica 6, 1296 Šentvid pri Stični.
- 2 SIQHA je priznано rejsko društvo, ki vodi rodovniško knjigo za pasmo ameriški quarter konj (v nadaljevanju PRD).
- 3 Odobren rejski program za pasmo ameriški quarter konj je usklajen z veljavno evropsko uredbo. Prav tako je usklajen z veljavnimi zakoni in njihovimi podzakonskimi akti v državi.
- 4 Zavezujoče je, da se rejski program izvaja v skladu z načeli ameriškega združenja quater konja - AQHA (American quarter horse association), s predpisanimi pravili - AQHA Official handbook of rules and regulations. SIQHA je od leta 2009 uradno mednarodno priznana podružnica AQHA – AQHA International affiliate.
- 5 SIQHA je pravna oseba v skladu z zakonom o društvih, ki izvaja rejski program za pasmo ameriški quarter konj na celotnem območju Republike Slovenije.
- 6 Rejski program in vsi rejsko pomembni dokumenti, evidence in informacije so objavljene na spletni strani SIQHA : www.siqha.si

II REJSKI PROGRAM

1 Namen izvajanja RP

1.1 Rejski program za pasmo ameriški quarter konj se izvaja z namenom ohranitve in izboljšanja pasme ter ohranjanja genetske raznovrstnosti znotraj populacije in selekcijskega napredka potomcev.

1.2 Populacija ameriškega quarter konja je srednje velika ter razpršena. Cilj je vključitev čim večjega števila živali iz populacije v rejski program. S tem se lahko ohranja zadovoljivo število živali za potrebe genetske raznovrstnosti in predvsem ohranjanja pasemskih značilnosti.

2 Območje izvajanja RP

2.1 SIQHA izvaja rejski program za pasmo ameriški quarter konj na celotnem območju Republike Slovenije. V primeru, da se pojavi interes rejcev iz druge države, SIQHA lahko razširi delovanje izvajanja rejskega programa v skladu z veljavnimi pravili in predpisi.

3 Velikost populacije

3.1 Stalež je odraz iz rodovniške knjige februar 2024

PASMA AMERIŠKI QUARTER KONJ			
SKUPAJ STALEŽ:			883
<hr/>			
KASTRATI	MOŠKI	ŽENSKI	
42	352	489	
<hr/>			

Ohranjanje zadostnega števila čistopasemskih plemenskih živali je pomembna za ohranjanje genetske pestrosti.

4 Lastnosti pasme

4.1 Ameriški quarter konj se je razvil v ZDA iz prednikov ameriškega konja »Quarter Running Horse«, ki se je uporabljal predvsem za delo v poljedelstvu, živinoreji in na sprinterskih dirkah na četrtr milje.

Pasma je sedaj razširjena po celem svetu, vključno z vso Slovenijo.

4.2 Glavni namen reje je vzreja jahalnih konj za vse discipline western jahanja. Konji so kompaktnega pravokotnega formata s kratko, izrazito klinasto glavo, dobro nasajenim vratom, kratkimi in uravnoteženimi nogami, kompaktnim križem in močnimi mišicami.

4.3 Osnovne lastnosti zunanosti ameriškega quarter konja so:

Zunanost

Velikost: 145 cm - 165 cm

Barve vse barve po členu REG114 v AQHA Official handbook of rules and regulations

Telesni zgradba

Glava: kratka; klinaste oblike; manjša, kompakten gobec, močne ličnice z dovolj prostora za ličnicami; ravna nosna linija; široko čelo; veliko izrazito oko; majhna, izrazita ušesa.

Vrat: Srednje dolg, dobro omišičen, lažji v zatilju.

Telo: kvadratično, široko in globoko, močno omišičeno predvsem zadnje partije, -viher izražen, dobro formiran, ki seže globoko v hrbet, -prsi dovolj široke in globoke, -plečka dolga, položna, -hrbet kratek, močen, prožen, z dobro povezavo v ledja, -križ dolg, dobro omišičen, primerno nagnjen.

Noge: ne predolge, korektno, čvrste ne suhe gradnje, z dobro formiranimi sklepi; s čim krajšimi biclji, piščalnice krajše v uravnovešenem razmerju z zadnjimi nogami. Kopita so srednje velika, zelo kompaktna.

Gibanje: enakomerno; harmonično; iztegnjena akcija nog, prožno, z dobrim zamahom.

Posebne značilnosti: konj dobrohotnega karakterja in prijetnega temperamenta, ki je vsestransko uporaben. Značilno je da so konji vzdržljivi in imajo dobro plodnost.

5 Vpis v glavni del rodovniške knjige

Vpis čistopasemske plemenske živali se izvede na zahtevo rejca, če so izpolnjeni vsi pogoji in pravila predpisana z zakonodajo EU - Uredba o rejci živali ter tem RP.

Pred vpisom v kateri koli razred glavnega dela rodovniške knjige morajo biti živali identificirane skladno s pravom Unije o zdravju živali.

Rodovniška knjiga za pasmo ameriški quarter konj

5.1 V glavni del rodovniške knjige za pasmo ameriški quarter konj je lahko vpisan le konj znanega porekla (čistopasemske plemenske živali), katerega starša sta vpisana v glavni del rodovniške knjige.

5.2 Vse živali, vpisane v rodovniško knjigo, ki so namenjene za vzrejo, morajo imeti opravljene molekularne genetske preiskave (DNA case number), s katerimi se jim določi genski tip in preveri starševstvo na podlagi analize DNA. Preiskave opravi laboratorij, ki je pooblaščen s strani AQHA. Poleg tega je preverjanje porekla z DNA analizo potrebno tudi za žrebe, če je bil kateri od staršev mlajši od dveh let v času oploditve, če je žrebe rezultat prenosa zarodka, če je bila kobila osemenjena s pripeljanim/uvoženim semenom, če je konj ob registraciji starejši od dveh let, če je bila kobila pripuščena pod več kot enega žrebca v razmaku 30 dni ali manj, če ima konj bele oznake, ki segajo izven pravil v REG109.8 in za potomce žrebca Impressiva skotene po letu 2007.

Plemenski žrebci morajo imeti pred registracijo potomstva/po odbiri za plemenjaka opravljene genetske preiskave za šest dednih bolezni: hiperkalemično periodično paralizo (HYPP), polisaharidno shrambno miopatijo (PSSM), maligno hipertermijo (MH), pomanjkanje glikogen razvejajočega encima (GBED), dedno regionalno oslabitev kože (HERDA) in miopatijo težke miozinske verige (MYHM). V primeru, ko imata testiranje za bolezni opravljena oba starša in imata negativen rezultat, AQHA na certifikat o registraciji potomca zapiše clear by parentage. Poleg tega je testiranje, vsaj za HYPP, obvezno za vse potomce linije žrebca Impressive.

5.3 Ameriški quarter konji, ki so čistopasemske plemenske živali iz drugih držav (živali, ki so bile prvič registrirane in vpisane v drugo - tujo rodovniško knjigo) in plemenski material, katere spremlja ustrezen zootehniški dokument se vpišejo na željo rejca v ustrezen razred po pravilih tega RP.

5.4 V skladu z zakonodajo morajo biti čistopasemske plemenske živali pred vpisom v RK identificirane. Na podlagi tega se jim dodeli UELN-enotna življenjska številka, ki je petnajstmestna neponovljiva številka. Prva tri mesta so numerična koda Slovenije »705«, druga tri mesta numerična koda rejskega društva SIQHA (006), sedmo mesto številka, ki določa pasmo – ostale pasme (1), osmo in deveto mesto zadnji dve številki letnice rojstva živali, preostalih 6 mest pa je zaporedna številka registracije živali. (Primer: 7 0 5 0 0 6 1 2 4 0 0 0 0 1).

5.5 Živalim ime dodelijo na AQHA, ko so vpisani v izvirno rodovniško knjigo kot žrebeta. Ime se povzame po AQHA z izdanega certifikata za dotično žival.

5.6 Čistopasemske plemenske živali pasme ameriški quarter konj se v razrede rodovniške knjige vpiše glede na spodnjo razvrstitev:

RAZDELITEV RODOVNIŠKE KNJIGE	razredi žrebci:	razredi kobile:	razredi kastrati:
	Knjiga žrebcev I	Knjiga Kobil I	
	Knjiga žrebcev II	Knjiga kobil II	Knjiga kastratov I
	Evidenčna knjiga	Evidenčna knjiga	Evidenčna knjiga
GLAVNI DEL RODOVNIŠKE KNJIGE	Bazna knjiga		
DODATNI DEL RODOVNIŠKE KNJIGE	Appendix knjiga	Appendix knjiga	Appendix knjiga

6 Rejski cilj

6.1 Rejski cilj je skladen, vsestranski konj, srednjega okvira, pravilnih in izdatnih hodov (predvsem v galopu), korektnega eksterierja, primernega karakterja in mirnega temperamenta. Cilj je konj, ki je

primeren za prosti čas ali tekmovanja. Reja je usmerjena v vzrejo tekmovalnih konj v western disciplinah, ki po rezultatih konkurirajo z drugimi razvitimi državami.

7 Seleksijski cilji

7.1 Za zagotavljanje seleksijskega napredka se izvaja selekcija, na podlagi :

- Ocena lastnosti zunanosti
- Preizkušanje delovne sposobnosti ()
- Vrednotenje po kvaliteti potomstva
- Presoja zdravja in plodnosti
- Ocena plemenske vrednosti - se zaenkrat ne izvaja.

7.2 Za oceno lastnosti zunanosti se uporablja linearni opis v sodelovanju z nemškim združenjem quarter konj – DQHA.

Ocenjujejo se po naslednjih sklopih:

Kondicija, tip, zgradba, fundament, stoja, gibanje, interier

7.3 Preizkušanje delovne sposobnosti

Preizkusi delovnih sposobnosti potekajo na rejskih tekmovanjih.

7.4 Vrednotenje po kvaliteti potomstva

Za vsako čistopasemsko plemensko žival se v rodovniški knjigi beleži vse njihove potomce. Posledično ocene in rezultate, ki jih dosežejo potomci.

7.5 Presoja zdravja in plodnosti

Čistopasemske plemenske živali morajo biti zdrave, plodne in ne smejo biti nosilci dedih napak.

8 Rejske metode

8.1 Dovoljena je le reja čistopasemskih plemenskih živali. Populacija ameriškega quarter konja je zaprta populacija. Za oplemenitenja so dovoljena samo parjenja s konji pasme polnokrvni anglež. Eden od staršev je lahko pasme polnokrvni anglež, potomci so vpisani v dodatnem delu RK – glej razdelitev. Parjenje v sorodstvu ni zaželeno.

8.2 Dovoljene so naslednje oblike razmnoževanja:

- naravni pripust,
- osemenjevanje
- prenos zarodkov

9 Dokumentacija

9.1 Za registracijo in vpis žrebeta v RK rejec predloži izpolnjeno poročilo o žrebitvi, ki je del obrazca „potrdilo o pripustu ali semenitvi kobile,“ - glej prilogo.

Izpolnjeno poročilo o žrebitvi je potrebno poslati tudi v primeru, ko je kobila ostala jalova, je resorbirala, zvrгла ali imela mrtvorojeno žrebe.

9.2 Če rejec vpiše v rodovniško knjigo kobilo iz druge-tuje rodovniške knjige in je ta bila pripuščena/semenjena v tujini mora rejec ob rojstvu žrebeta prav tako predložiti ekvivalenten obrazec predpisanemu (pomembno da vsebuje vse potrebne podatke).

9.3 Zootehniško spričevalo

Čistopasemske plemenske živali mora spremljati po URŽ zootehniško spričevalo, predvsem kadar gre za vpis v rodovniško knjigo.

Prav tako je zootehniško spričevalo potrebno za zarodni material (seme, jajčne celice) po URŽ.

Če identifikacijski dokument še ne vsebuje zgoraj omenjenega, se izda na željo rejca zootehniško spričevalo.

10 Naloge RP prenesene na podizvajalce

Rejsko društvo je v celoti samo odgovorno za izvajanje RP. Glede na število rejcev ter velikost slovenske populacije ameriškega quarter konja, pa je smiselno nekatere naloge prenesti na podizvajalce, ki so ustrezno usposobljeni in razpolagajo z zahtevanimi človeškimi in materialnimi viri. Rejsko društvo bo s podizvajalcem sklenilo pogodbo, v kateri so navedene njegove naloge. Prav tako so v pogodbi opredeljene odgovornosti in pristojnosti.

Podizvajalec:

Univerza v Ljubljani, Veterinarska fakulteta (VF), Gerbičeva 60, Ljubljana (<https://www.vf.uni-lj.si/>)

11 Priloga

Potrdilo o pripustu ali semenitvi kobile